

Елисавета Багряна

Животът, който исках да
поема

1

ЛУНАТА ИЗГРЯ като огромен часовник на непозната станция.
Небето засиня като стъклен покрив над перона й.
Шумете край мене, тъмни, мистични гори,
трепчайте над главата ми, далечни, чудни звезди!
Докато чакам да тръгне последния трен от тази спирка,
искам да прелистя набързо, като джебен пътеводител,
ситно изписаните листове на миналите години.

Ще ми послужи ли това за нещо!?
Ще ми помогне ли при новото ми пътешествие?
Има ли човек, който наистина да се е поучил от преживяното,
за да каже, че няма да го повтори, ако почне живота си отново!

Да можех с клечка кибрит да изгоря натрупаните минали дни,
както изгорих тази вечер старите писма.
Да остане паметта ми бяла – неизписана от черното перо на страданието
като този лист хартия.

Ето ме без приятели и близки – сама и чужденка –
в страната, която обичам и наричам родна,
която, уви, е готова днес да хвърли камък отгоре ми
и да ме назове едва ли не – изменница...

Не, не е дошъл още края на моите скитничества и тревоги
и кой знае дали ще дойде преди края на дните ми.
Ех, ако е вярно, че всеки кове сам съдбата си,
аз излязох лош ковач на своята!

2

МАЙКО, ЗНАМ, че плачеш ти горчиво,
четейки тези тъжни редове.
Ще кажеш – зная своето дете –
не съм ли го отгледала от къс месо на своите ръце?
Не то – живота, хората и описията са криви!

Познаваше наистина ти детското сърце,
както механизма на стария часовник с кукувицата,
що само като го докоснеш ръката ти,

и весело във ъгъла тиктакаше...

– Детинство, като в сън изминато,
мой бащин дом, гроздове над прозореца надвесени,
ти, майко, млада, хубава и весела,
зашетала, запяла от зори в градината.
И днес, като си спомня тези тъй далеч останали години,
усещам оня лъх от наполените шибон и гергини,
лъха на прясно прекопаните лехи –
лъха на твоите лехи!

Знам, цял свят да викне против мене,
едничка ти не ще повярваш,
че твоето дете – което във молитвата си вечер не забравяше
ни котката, ни кучето, ни идиота-просяк –
е станало несретник, скитник, празен ветрогонец...

И нека всичко лошо да е истина –
да съм затънала до шия в грехове и горест,
да съм загубила и себе си, и близките, и бога –
но тебе все така обичам, майко, много,
и спомня ли те, в миг сърцето ми отново става чистото
сърце на твоето дете!

3

И АЗ МОЖЕХ ДА ИМАМ топъл домашен кът,
нежни грижи и всекидневни радости.
Ликуваща можеше да мине моята младост
на меки ресори по широкия асфалтиран път.

Можех да продам и аз душата си на дявола
и не като стария Фауст, а с младата си кръв
да подпиша договор за всички чудеса в света.

После, на старини,
можех да имам безгрижни, лениви дни,
седнала на припек под тихото слънце на есента,
като стопанин, който е прибрал от трите сезона плода,
да дочакам белия сняг на зимата...

Но аз тръгнах да скитам в незначни пътища и градове –

да гоня неуловимите химери,
да се храня пътем с ония плодове,
които двете ми очи успеят да намерят
и да достигнат двете ми ръце.

Обсят е този път с камъни и ями –
заблуди, илюзии, миражни измами.
А аз не съм ни фарисей, ни йезуит,
нито играч на мелодрами –
не казвам „обичам“, когато не обичам,
и „не обичам“ – когато обичам.

Затуй вървя сега сред бял ден като лунатичка
и хората се обръщат подире ми като подир мечка...

Вървя и пея, а те учудени ме слушат.

Ех, ти, моя луда глава непокорна,
ще клюмнеш някой ден и ти, повехнала и морна,
като слънчоглед във суша!

4

САМА БЯХ – като вятъра в полето, –
макар да носех слънцето на Тракия в сърцето си.
Живях като иманяр-издирвач на неоткрити скъпоценности
и маниак-ловец на легендарни птици.

Цял живот чаках – над купа на изпепелените сънища,
роден от пламъка,
да излитне огнения феникс на любовта
и сред битпазарските лавици на живота
като самоцветен камък
да блесне истинският елмаз на едно сърце...

Една нощ видях насън да слиза от небето огнена птица
и вдигнах към нея осияното си лице,
но в същия миг един мъж в черна маска се изпречи,
впи очи в зениците ми
и аз тръгнах подир него като по магнитна жица.

– Младост моя, разбила се на прах в скалата на живота,
сънища, минали като филмова лента по бялото платно на челото ми!
Смея се и плача, като помисля какво чаках
– и какво дочаках!

5

ТОЛКОВА ОГОРЧЕНИЯ и разочарования изпитах в своя живот,
толкова светли пламъци бидоха засипани с пепелта на измамата,
че мисля – не само в моето сърце, но и никъде на този свят
не расте вече бялата лилия на благовещението...

Бих дала всичко, да можех, като някога, в съдбоносния час
да затворя очи, протра ръце и кажа: „Води ме!“
Но черните фантоми на миналото следват всяка моя стъпка
и заливат с язвителния смях на Мефистофеля топлия ти глас.

– Любов моя, разкъсала магически завесата на действителността
и открила ми (уви, за миг само!) света на бляновете.
Засадила пустинята на ежедневноста
с разкошните палми на сънищата.
Заляла скалистите брегове на самотността
със всепоглъщащия прилив на желанието...

Любов моя, опила ме с опиума на жертвения подвиг,
повлякла ме с магнетизма на бездната,
нима ще преживея и твоята кончина?

Нямам ли друго предназначение в света
освен – да треперя като опъната антена
пред агонизиращия пулс на отиващите си от мене?
О, този проклет, забравим дъх на болничните коридор,
в кръвта ми като отрова се разтворил.
Този праг, тази тежка врата,
през която влязохме двамина,
а излязох сама...

Толкова пъти вече преживях смъртта,
че почвам почти да вярвам в своето безсмъртие!...

6

И ВСЕ ПАК Е живота свиден и примамлив,
дори тогаз, когато твоят е базкрайно тъжен.
Човек, дорде е жив, се лъже,
а всеки носи своя кръст в света поднебен
и гризе своя жребий като хляб насъщен.

– Това не е утеха никаква за тебе,
но обърни очите си наоколо и погледни:
не са ли пълни твоите дни
като избистрените златни пити мед,
що някога, през утрините на далечно лято,
из пеещите кошери изваждаше баща ти
и с две ръце издигаше към слънцето, доволен?

Кажи, с чия съдба, с чии години мнимо благоденствие
би заменила миговете на екстаз и сънища?
За кой дворец би дала волността на пътищата?

Душата ти се виеше като орлица
над върховете само – на страданието и на радостта.
Спомни си: в най-дълбоко тъмните ти нощи
далече някъде блещукаше една звезда.

И ето, в този час,
макар в очите ти сълзи да бляскаг още
и думите прощални и горчиви да задавят твой глас –

над новия ти път, над релсите, запели като струни,
не грее ли пак новата надежда, като новолуние?

7

СИГНАЛ. ОТВОРЕН ПЪТ. – Върви, върви!
В завоите на пътя, през прозореца разтворен на купето, изхвърли
като изпразнени кесии спомените.
Родино, майко, сбогом!...
И довиждане!
Ще се завърна някога отново – с пълни може би ръце,
ще сложа всичко в твоито нозе,
ще промълвя: – Прости! Благослови!

И слънцето залазвящо ще слезе в моето сърце...

КРАЙ

© Елисавета Багряна

Източник: Словото

Набиране: Елена Николова

Издание: Елисавета Багряна. „Амазонка. Избрана лирика в два тома.“ „Български писател“. С. 1973

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11746>]